

5. UPŘESNĚNÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK KONCEPCE OCHRANY A ROZVOJE PŘÍRODNÍCH, KULTURNÍCH A CIVILIZAČNÍCH HODNOT ÚZEMÍ

- (196) ZÚR stanovují zásady pro zajištění ochrany a možný rozvoj v územích s přírodními, kulturními a civilizačními hodnotami, které svým rozsahem ovlivňují významné území kraje nebo mají národní či regionální význam.

5.1. PŘÍRODNÍ HODNOTY ÚZEMÍ KRAJE

- (197) Přírodními hodnotami území kraje se rozumí:

- a) zvláště chráněná území ochrany přírody a krajiny³:
  - a.1) chráněné krajinné oblasti (CHKO) - Blaník, Český kras, Český ráj, Kokořínsko, Křivoklátsko;
  - a.2) národní přírodní rezervace Hrabanovská černava, Karlštejn, Koda, Polabská černava, Ve Studeném, Větrušická rokle, Voděradské bučiny, Žehuňský rybník, Týřov, Velká Pleš, Vůznice, Libický Luh, Pochvalovská stráž, Čtvrtě, Drbákov – Albertovy skály, Kněžičky,
  - a.3) národní přírodní památky Holý Vrch, Kaňk, Klokočka, Medník, Radouč, Rečkov, Zlatý kůň, Slatinná louka u Velenky, Klonk, Rybníček u Hořan, Kotýz, Cikánský dolík, V jezírkách, Biličovské údolí, Černé rokle;
  - a.4) přírodní rezervace;
  - a.5) přírodní památky;
- b) lokality soustavy NATURA 2000 – evropsky významné lokality (celkem 125 lokalit) a ptačí oblasti Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Křivoklátsko, Rožďalovické rybníky, Údolí Otavy a Vltavy, Žehuňský rybník – Obora Kněžičky;
- c) mokřadní ekosystémy – mezinárodně chráněné mokřady – Liběchovky a Pšovky;
- d) plochy pro těžbu nerostných surovin⁴, tedy:
  - d.1) využívaná výhradní ložiska s dobývacími prostory;
  - d.2) nevyužívaná výhradní ložiska s dobývacími prostory, popř. dobýv. prostory s ukončenou těžbou;
  - d.3) nevyužívaná výhradní ložiska s chráněným ložiskovým územím;
  - d.4) nevyužívaná výhradní ložiska bez stanovené ochrany chráněného ložiskového území;
  - d.5) využívaná ložiska nevyhrazených nerostů, která jsou součástí pozemku, a u kterých byla povolena těžba na základě územ. rozhodnutí a příslušného obvodního báňského úřadu;
  - d.6) nevyužívaná ložiska nevyhrazených nerostů, která jsou součástí pozemku;
  - d.7) registrované a evidované prognózní zdroje vyhrazených a nevyhrazených nerostů.
- e) vodohospodářsky významná území s velkými podzemními i povrchovými zdroji pitné vody;
- f) území s přírodními léčivými zdroji (zejména Lázně Poděbrady, Toušeň aj.);
- g) krajinnásky hodnotná území - krajinné památkové zóny Osovsko a Žehuňsko; přírodní parky a území se zvýšenou hodnotou krajinného rázu;
- h) významné krajinné prvky mimo území CHKO;
- i) skladebné části ÚSES.

³ zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhláška č. 395/1992 Sb.

⁴ zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 364/1992 Sb., o chráněných ložiskových územích.

- (198) ZÚR stanovují tyto zásady pro zajištění ochrany území s přírodními hodnotami a možného rozvoje těchto území:
- a) respektovat ochranu výše uvedených přírodních hodnot;
  - b) chránit a podporovat plnění krajinných funkcí souvisejících s přírodními hodnotami (ochrana biodiverzity a pozitivních charakteristik krajinného rázu, ekostabilizační a retenční funkce, trvale udržitelné využívání vodních zdrojů, ochrana nerostného bohatství, apod.);
  - c) v CHKO pro rozvoj sídel využít přednostně přestavbu nevyužívaných nebo nedostatečně využívaných ploch v zastavěném území sídel, nová zastavitelná území vymezovat výjimečně a v souladu s požadavky na ochranu přírody a krajiny;
  - d) při rozvoji sídel a návrhu nových dopravních staveb v krajinářsky hodnotných územích zabezpečit ochranu krajinného rázu;
  - e) výškové stavby (větrné elektrárny apod.) umisťovat v souladu s ochranou krajinného rázu. Při umisťování ostatních staveb a zařízení, které mohou díky svým plošným parametrům narušit pozitivní charakteristiky krajinného rázu⁵ tento vliv hodnotit studií krajinného rázu a negativní dopady eliminovat;
  - f) vedení nových dopravních staveb ve volné krajině navrhovat přednostně mimo zvláště chráněná území, lokality soustavy NATURA 2000, mokřadní ekosystémy a v případě střetu posoudit vliv navrhovaných staveb a přijmout náležitá kompenzační a eliminační opatření;
  - g) ve zvláště chráněných a krajinářsky hodnotných územích podporovat rozvoj šetrných forem turismu, zamezit plošné výstavbě rekreačních objektů mimo zastavěná území a navrhnout rekreační využití vesnických sídel. Podporovat ekologicky únosné využití vodních toků k rekreační a sportovní plavbě a zabezpečit související zázemí (veřejná tábořiště, parkoviště apod.) s ohledem na ochranu přírody, podporovat rozvoj eko- a agroturistiky;
  - h) podporovat rozvoj léčebných lázní, respektovat požadavky na zajištění ochrany přírodních léčivých zdrojů a dbát na kvalitu obytného a přírodního prostředí;
  - i) vytvářet podmínky pro šetrné využívání ložisek nerostů. Při vymezování ÚSES hledat plochy mimo ložiska nerostů, vnik překryvu ložiska skladebnou částí ÚSES umožnit jen v nezbytných případech a při zohlednění stanovených dobývacích prostorů. Při povolování hornické činnosti vycházet z toho, že vymezení biocenter a biokoridorů přes ložiska nerostů není překážkou jejich využívání. V takových případech je nezbytné podporovat funkci ÚSES jak při samotné těžbě, tak při jejím ukončování a zejména rekultivaci těžbou dotčeného území, kdy dojde za předem stanovených podmínek k vytvoření funkčního prvku ÚSES.
  - j) při vytváření lokální úrovně ÚSES respektovat ochranu a šetrné využití přírodních zdrojů;
  - k) při řešení změn využití území a upřesňování tras liniových staveb minimalizovat vlivy na území přírodních hodnot. Optimální řešení ověřovat v rámci zpracování podrobné dokumentace a posuzované z hlediska vlivu na životní prostředí (EIA);
  - l) řešit střety dopravní a technické infrastruktury s územním systémem ekologické stability;
  - m) chránit říční nivy; zabránit je třeba vodohospodářským úpravám regulujícím vodní toky, odvodňování a zastavování údolních niv a likvidaci přírodě blízkých společenstev (slepá ramena, mokřady, lužní lesy, břehové porosty, louky).

---

⁵ § 12 zákona č. 114/1992 Sb.

5.2. KULTURNÍ HODNOTY ÚZEMÍ KRAJE

- (199) Kulturními hodnotami území kraje se rozumí památkově chráněná území a objekty⁶:
- a) kulturní památky zařazené do seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO - Kutná Hora, důlní díla a část historického jádra města s chrámem sv. Barbory; zámek a park Průhonice;
  - b) národní kulturní památky – Benešov - zámek Konopiště, Černé Budy - Sázavský klášter, Hrad Český Šternberk, Hořovice - zámek Hořovice, Karlštejn - hrad Karlštejn, Točnick - zříceniny hradů Žebrák a Točnick, Kováry - slovanské hradiště Budeč, Lidice – areál, Kolín - areál chrámu sv. Bartoloměje, Kouřim - městské opevnění, Kostel sv. Jakuba v Jakubu u Kutné Hory, Kutná Hora - areál chrámu sv. Barbory, Kutná Hora - Vlašský dvůr, Svatý Mikuláš - zámek Kačina, Žleby - zámek Žleby, Kokořínský Důl - hrad Kokořín, Veltrusy - zámek Veltrusy, Kostel sv. Mikuláše ve Vinci, Mnichovo Hradiště - zámek Mnichovo Hradiště, Libice nad Cidlinou - slovanské hradiště Slavníkovců, Brandýs n. L.-Stará Boleslav - areál kostela Nanebevzetí Panny Marie, Brandýs n. L.- Stará Boleslav - areály kostelů sv. Václava a sv. Klimenta, Přemyslovské hradiště v Levém Hradci, Březnice - zámek Březnice, Příbram - Příbram - Svatá Hora, areál chrámu Panny Marie, Křivoklát - hrad Křivoklát, Průhonice - park a zámek v Průhonicích;
  - c) městské památkové rezervace – Kolín, Kutná Hora;
  - d) městské památkové zóny – Načeradec, Sedlec – Prčice, Beroun, Slaný, Smečno, Unhošť, Velvary, Český Brod, Kostelec nad Černými lesy, Kouřim, Týnec nad Labem, Čáslav, Malešov, Nové Dvory, Rataje nad Sázavou, Kostelec nad Labem, Mělník, Mšeno, Bělá pod Bezdězem, Benátky nad Jizerou, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Lysá nad Labem, Nymburk, Poděbrady, Brandýs nad Labem, Ondřejov, Stará Boleslav, Jílové u Prahy, Mníšek pod Brdy, Březnice, Nový Knín, Rožmitál pod Třemšínem, Rakovník,
  - e) vesnická památková rezervace – Třebíz, Dobřeň, Nosálov, Nové Osinalice, Olešno, Mužský, Víška, Bošín, Dobrovíz, Drahenice;
  - f) vesnické památkové zóny – Kleštěnice, Korno, Mořinka, Olešná, Losiny, Jestřebice, Lobeč, Sitné, Střezivojice, Vidim, Vrbno, Březinka, Kluky, Loukov, Skalsko, Střehom, Pojedy, Sovenice, Vinice, Lensedly, Debrno, Drahenice – Račany, Kojetín, Porešín, Rousínov, Skryje,
  - g) archeologická památková rezervace – Libodřický mohylník, Slavníkovská Libice, Levý Hradec;
  - h) krajinná památková zóna – Osovsko a Žehušicko.
- (200) Kulturní hodnoty představují další významné areály: Dobříš (zámek a park), Lány (zámek a park), Vlašim (zámek a park), Vrchotovy Janovice (zámek a park), Žehušice (zámek a obo-
ra), Svatý Jan pod Skalou, Okoř.
- (201) ZÚR stanovují tyto zásady pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v souvislosti s ochranou a rozvojem kulturních hodnot
- a) při realizaci rozvojových záměrů v širším okolí památkově chráněných území a objektů respektovat kulturně historické hodnoty (tj. především hodnoty urbanistické a architektonické) a zvažovat možné střety s pozitivními znaky charakteristik krajinného rázu;
  - b) stanovit podmínky pro využití kulturních hodnot pro cestovní ruch, s tím, že budou prosazovány trvale udržitelné formy cestovního ruchu a doprovodných služeb.

5.3. CIVILIZAČNÍ HODNOTY ÚZEMÍ KRAJE

(202) Za významné civilizační hodnoty Středočeského kraje jsou považovány:

- a) centra sídelní struktury uvedená v kapitole 2.5;
- b) nadmístní silniční síť tvořená dálnicemi D1, D5, D8, D11, rychlostními komunikacemi R1, R4, R6, R7, R10 a vyhovujícími úseky silnic I. třídy č. 3, 9, 12, 16, 18, 32 a 38;

⁶ zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhláška č. 66/1988 Sb.

- c) železniční tratě celostátních drah Praha – Plzeň, Praha – Ústí nad Labem, Praha – Pardubice, Praha – Benešov, Praha – Lysá nad Labem, Mělník – Lysá nad Labem – Kolín – Čáslav (dvoukolejné, elektrifikované tratě s dokončenou či připravovanou modernizací);
  - d) veřejné mezinárodní Letiště Praha Ruzyně; letiště (Aero) Vodochody, Benešov-Nesvačily;
  - e) vybrané prvky energetické infrastruktury - elektrárny EMĚ Horní Počaply, ECK Kladno, rozvodny (400 kV) Čechy Střed, EMĚ, Týnec nad Labem;
  - f) vybrané stavby vodohospodářské infrastruktury – vodní nádrže: Slapy, Orlík, Švihov, Vrchlice.
- (203) Zásady pro usměrňování územního rozvoje a pro rozhodování o změnách v území a úkoly pro územní plánování v souvislosti s ochranou a rozvojem civilizačních hodnot jsou stanoveny v částech 2 až 4.